

ТОВ «Гене́за»

Вченою радою ДЗВО “Університет менеджменту освіти”
НАПН України
протокол № від року

**ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ,
ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ЗДОБУТТЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

«Мистецька освіта в початковій школі: інтегроване навчання,
культурний розвиток і творче самовираження учнів»

Київ – 2026

Розробники:

Хомич Тетяна Анатоліївна, заступник головного редактора з початкової освіти ТОВ «Генеза».

Сергеева Наталія Вікторівна, доктор філософії, головний редактор ТОВ «Генеза».

Напрямок підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників щодо реалізації вимог мистецької освітньої галузі, проєктування інтегрованого навчання мистецтва, організації художньо-творчої діяльності учнів, формування їхнього емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва, культурної компетентності, національної ідентичності, творчого потенціалу та здатності до самовираження.

Термін дії програми: з 24.08.2026 до 23.08.2031 року.

Рецензенти: Власова Валерія Гаврилівна, старший науковий співробітник відділу мистецької освіти Інституту педагогіки НАПН України, кандидат педагогічних наук;

Лук'янченко Ольга Миколаївна, доцент кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки педагогічного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, кандидат педагогічних наук, доцент.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Мистецька освіта в початковій школі: інтегроване навчання, культурний розвиток і творче самовираження учнів» закладів загальної середньої освіти (далі – Програма) зумовлена сучасними тенденціями розвитку освіти України, реалізацією державної освітньої політики у сфері забезпечення якості загальної середньої освіти, упровадженням Концепції Нової української школи, Державного стандарту початкової освіти та необхідністю безперервного професійного розвитку педагогічних працівників відповідно до сучасних суспільних викликів і нормативно-правових вимог.

Упровадження Державного стандарту початкової освіти актуалізує необхідність переосмислення змісту й методики навчання мистецтва на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегрованого, культурологічного та середовищного підходів. Мистецька освітня галузь спрямована не лише на формування предметних мистецьких компетентностей, а й на розвиток емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва, художньо-образного мислення, творчих здібностей, естетичного смаку, культурної компетентності, здатності до самовираження, міжкультурної взаємодії та пізнання національної й світової культурної спадщини.

Початкова школа є визначальним етапом художньо-естетичного становлення особистості, коли закладаються основи емоційної культури, творчого потенціалу, художнього сприймання світу, ціннісних орієнтацій, культурної ідентичності та здатності до творчої діяльності. Саме в молодшому шкільному віці мистецтво найбільш ефективно сприяє гармонійному розвитку дитини, формуванню її емоційного інтелекту, креативності, комунікативних умінь, уміння співпрацювати, висловлювати власні почуття й думки засобами різних видів мистецтва та усвідомлювати мистецтво як важливу складову культурного життя суспільства.

Одним із пріоритетних напрямів модернізації мистецької освіти є реалізація діяльнісного підходу, відповідно до якого учень виступає активним учасником художньо-творчої діяльності, а навчання організовується через сприймання, дослідження, інтерпретацію, експериментування, імпровізацію, мистецьку практику, проєктну та ігрову діяльність. Такий підхід забезпечує розвиток творчої ініціативи, уяви, художньо-образного мислення, емоційної чутливості, здатності до самовираження та усвідомленого сприймання мистецтва.

Особливої актуальності набуває інтегроване навчання мистецтва, що відповідає сучасним дидактичним засадам Нової української школи та забезпечує цілісне сприйняття художньої картини світу. Інтеграція музичного, образотворчого, театрального, хореографічного, екранного та інших видів мистецтва створює умови для комплексного розвитку особистості, формування міжпредметних зв'язків, розвитку художньо-естетичного досвіду, творчого мислення та здатності застосовувати мистецькі знання й уміння в різних навчальних і життєвих ситуаціях.

Сучасна мистецька освіта також орієнтується на формування культурної компетентності учнів, розвиток їхньої національної ідентичності, поваги до культурного розмаїття, усвідомлення цінності української культурної спадщини та відкритості до світового мистецького простору. У зв'язку з цим особливого значення набуває здатність учителя організовувати освітній процес, який сприяє вихованню духовно багатой, творчої, культурно освіченої особистості, здатної до емоційного сприйняття, художньої творчості та культурного діалогу.

Важливим викликом сучасної мистецької освіти є активне впровадження цифрових технологій та медіамистецтва в освітній процес. Використання цифрових інструментів, інтерактивних освітніх ресурсів, мультимедійних засобів, електронних платформ і технологій штучного інтелекту відкриває нові можливості для розвитку творчого потенціалу учнів, організації інтегрованого навчання, дистанційної та змішаної освіти, водночас потребуючи від учителя високого рівня інформаційно-цифрової компетентності, медіаграмотності та педагогічно доцільного використання сучасних технологій.

Водночас аналіз практики функціонування закладів загальної середньої освіти засвідчує потребу у вдосконаленні професійної компетентності педагогічних працівників щодо проєктування сучасного уроку мистецтва, організації інтегрованого навчання, розвитку художньо-творчої діяльності учнів, застосування сучасних мистецько-педагогічних технологій, цифрових ресурсів, інструментів формувального оцінювання, забезпечення індивідуалізації навчання, створення безпечного, інклюзивного та культурно насиченого освітнього середовища.

Ефективність реалізації завдань мистецької освітньої галузі значною мірою визначається професійною готовністю педагога проєктувати сучасний освітній процес на засадах інтеграції різних видів мистецтва, добирати ефективні методи й технології художньо-творчої діяльності, забезпечувати емоційно комфортне освітнє середовище, підтримувати індивідуальний творчий розвиток кожного учня, формувати його художньо-естетичний досвід, культурну компетентність і здатність до творчого самовираження.

Програму розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», Державного стандарту початкової освіти, Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 (зі змінами), та інших нормативно-правових актів, що регулюють професійний розвиток педагогічних працівників.

Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, які забезпечують реалізацію мистецької освітньої галузі в початковій школі, спрямована на:

- удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників щодо реалізації положень Державного стандарту початкової освіти та сучасних підходів до навчання мистецтва в Новій українській школі;
- розвиток умінь застосовувати компетентнісний, діяльнісний, особистісно орієнтований, інтегрований, культурологічний та середовищний підходи під час організації мистецької освіти молодших школярів;
- формування здатності проєктувати сучасний освітній процес з мистецтва з урахуванням вікових, індивідуальних та освітніх потреб учнів початкової школи;
- розвиток умінь реалізовувати інтегроване навчання шляхом поєднання різних видів мистецтва (музичного, образотворчого, театрального, хореографічного, екранного та інших) і встановлення міжпредметних зв'язків;
- формування здатності організовувати художньо-творчу діяльність учнів через сприймання, інтерпретацію, імпровізацію, мистецьке експериментування, ігрову, проєкту, практичну та колективну творчість;
- розвиток умінь проєктувати компетентісно орієнтовані мистецькі завдання, інтегровані творчі ситуації, мистецькі кейси та навчальні проєкти, пов'язані з культурним досвідом і життям молодших школярів;
- формування здатності забезпечувати художньо-естетичний, емоційний і культурний розвиток учнів, розвивати їхнє художньо-образне мислення, емоційний інтелект, креативність, естетичний смак, здатність до творчого самовираження та культурної комунікації;
- розвиток умінь створювати безпечне, інклюзивне, психологічно комфортне й культурно збагачене освітнє середовище, що сприяє творчій активності, співпраці, самореалізації та розвитку художніх здібностей кожного учня;
- опанування сучасних мистецько-педагогічних, цифрових і медіатехнологій для ефективної організації навчання мистецтва в умовах очної, дистанційної та змішаної форм здобуття освіти;
- формування навичок використання інструментів формувального оцінювання для відстеження індивідуального художньо-творчого поступу учнів, підтримки їхньої навчальної мотивації, розвитку самооцінювання, рефлексії та позитивного ставлення до мистецької діяльності;
- розвиток здатності здійснювати диференціацію та індивідуалізацію мистецької освіти, забезпечувати педагогічну підтримку учнів з різними освітніми потребами, сприяти розвитку їхнього творчого потенціалу, культурної компетентності та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії.

Провідна ідея програми полягає у впровадженні сучасних підходів до організації освітнього процесу з мистецтва у початковій школі, що забезпечують перехід від репродуктивного засвоєння мистецьких знань до діялісного, компетентісно орієнтованого та інтегрованого навчання, спрямованого на формування художньо-естетичного досвіду, культурної компетентності, творчого потенціалу, емоційного інтелекту й здатності молодших школярів до

творчого самовираження, інтерпретації мистецьких явищ і застосування набутих знань та художньо-творчих умінь у різних життєвих і культурних контекстах.

Особлива увага приділяється реалізації діяльнісного та культурологічного підходів, інтеграції різних видів мистецтва, організації художньо-творчої, дослідницької, ігрової, проєктної та практичної діяльності учнів, використанню сучасних мистецько-педагогічних і цифрових технологій, компетентісно орієнтованих творчих завдань, інструментів формувального оцінювання та педагогічних стратегій, що забезпечують розвиток художньо-образного мислення, емоційної чутливості, естетичного смаку, комунікації, співпраці, рефлексії та позитивної мотивації до мистецької діяльності.

Педагогічний працівник, який забезпечує реалізацію мистецької освітньої галузі, у межах запропонованої моделі виступає проєктувальником сучасного мистецького освітнього процесу, фасилітатором художньо-творчої діяльності та партнером дитини, який створює безпечне, інклюзивне, емоційно комфортне й культурно збагачене освітнє середовище, організовує активну взаємодію учнів із різними видами мистецтва, підтримує їхню творчу ініціативу, забезпечує індивідуальний художній розвиток, сприяє формуванню художньо-естетичного досвіду, культурної компетентності, національної ідентичності та здатності до творчого самовираження відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти, зокрема учителі початкових класів, учителі музичного мистецтва, образотворчого мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво», які забезпечують або планують забезпечувати реалізацію мистецької освітньої галузі в 1–4 класах закладів загальної середньої освіти.

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійної компетентності педагогічних працівників щодо проєктування й організації мистецької освіти в початковій школі на засадах компетентісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегрованого та культурологічного підходів, спрямованої на формування художньо-естетичного досвіду, культурної компетентності й здатності учнів до творчого самовираження.

Завдання підвищення кваліфікації:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей педагогічних працівників щодо реалізації положень Державного стандарту початкової освіти та сучасних підходів до організації мистецької освіти в Новій українській школі;
- поглибити та розширити знання педагогічних працівників про сутність компетентісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегрованого, культурологічного та середовищного підходів, а також розвинути вміння застосовувати їх у професійній діяльності;
- розвинути здатність організовувати художньо-творчу діяльність учнів, спрямовану на створення власних художніх образів, їх інтерпретацію та творче самовираження, формування мистецької та культурної компетентностей,

розвиток художньо-образного мислення, емоційного інтелекту, креативності, естетичного смаку, творчої ініціативи та здатності до самовираження;

- сформувати вміння інтегрувати різні види мистецтва, проектувати компетентнісно орієнтовані творчі завдання, інтегровані мистецькі ситуації, навчальні проєкти та художньо-творчі кейси, пов'язані з культурним досвідом і життям молодших школярів;

- удосконалити вміння застосовувати сучасні мистецько-педагогічні методики, цифрові технології, медіаосвітні інструменти та електронні освітні ресурси для організації мистецької освіти в умовах очної, дистанційної та змішаної форм здобуття освіти;

- розширити здатність використовувати інструменти формування оцінювання для моніторингу індивідуального художньо-творчого поступу учнів, підтримки їхньої навчальної мотивації, розвитку самооцінювання, рефлексії та позитивного ставлення до мистецької діяльності;

- посилити вміння враховувати принципи доступності, інклюзивності, диференціації та індивідуалізації під час проєктування мистецького освітнього процесу відповідно до освітніх потреб і творчих можливостей кожної дитини;

- збагатити психолого-педагогічну, предметно-методичну, культурологічну та інформаційно-цифрову компетентності педагогічних працівників, а також розвинути здатність інтегрувати сучасні мистецько-педагогічні технології, цифрові інструменти та інноваційні методики у власну професійну діяльність.

Перелік професійних компетентностей, що розвиваються, відповідно до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» в межах професійної діяльності (наказ МОН України від 29.08.2024 № 1225):

предметно-методична компетентність (А2);

інформаційно-цифрова компетентність (А3);

прогностична компетентність (Г1);

оцінювально-аналітична компетентність (Г3).

Очікувані результати

Після завершення програми слухач:

- **аналізує** вимоги Державного стандарту початкової освіти та модельних навчальних програм мистецької освітньої галузі в контексті організації сучасного мистецького освітнього процесу;

- **добирає й застосовує** сучасні методи, прийоми та технології навчання мистецтва відповідно до компетентнісного, діяльнісного, дитиноцентричного, інтегрованого та аксіологічного підходів;

- **проєктує** сучасні уроки мистецтва, інтегровані заняття та художньо-творчу діяльність учнів відповідно до очікуваних результатів навчання;

- **організовує** різні види художньо-творчої діяльності учнів (музичну, образотворчу, театральну, хореографічну, проєктну), забезпечуючи створення власних художніх образів, розвиток творчого потенціалу, культурної компетентності та здатності до самовираження;

- **інтегрує** різні види мистецтва, культурний контекст і міжпредметні зв'язки під час проєктування та проведення навчальних занять;
- **використовує цифрові освітні інструменти та мультимедійні ресурси** для організації мистецької діяльності, творчої взаємодії, презентації результатів навчання та підтримки змішаного й дистанційного навчання. (А3)
- **застосовує інструменти формувального оцінювання, педагогічного спостереження, самооцінювання та рефлексії**, добираючи їх відповідно до вікових особливостей молодших школярів, для відстеження індивідуального поступу учнів і підтримки їхнього художньо-творчого розвитку. (Г3)
- **ураховує** принципи доступності, диференціації та індивідуалізації під час організації мистецької діяльності, створює безпечне, емоційно комфортне й мотивувальне освітнє середовище;
- **здійснює рефлексію** власної професійної діяльності, оцінює ефективність використаних педагогічних підходів і вдосконалює власну методичну практику.

Особливості реалізації програми

Програма реалізується у дистанційній формі з використанням сучасних цифрових освітніх платформ і ресурсів, що забезпечують організацію синхронної та асинхронної взаємодії учасників освітнього процесу, підтримують активну художньо-творчу діяльність, професійну співпрацю, рефлексію, виконання практичних завдань і створення власних методичних розробок.

Реалізація Програми передбачає поєднання різних форм організації навчання, зокрема:

- онлайн-лекцій із висвітленням сучасних підходів до реалізації мистецької освітньої галузі в початковій школі;
- інтерактивних практичних занять, спрямованих на моделювання сучасних уроків мистецтва із використанням діяльнісного, інтегрованого та культурологічного підходів;
- аналізу педагогічних ситуацій, професійних кейсів і практик організації художньо-творчої діяльності молодших школярів;
- виконання практичних завдань із проєктування уроків мистецтва, розроблення компетентісно орієнтованих творчих завдань, інтегрованих мистецьких проєктів, дидактичних матеріалів і засобів формувального оцінювання;
- самостійної роботи слухачів з опрацювання нормативно-правових документів, навчально-методичних матеріалів, модельних навчальних програм та цифрових мистецьких ресурсів;
- індивідуальних і групових консультацій з викладачами щодо проєктування сучасного мистецького освітнього процесу, інтеграції різних видів мистецтва та організації художньо-творчої діяльності учнів;
- підсумкового оцінювання результатів навчання, зокрема через презентацію власних методичних розробок (фрагментів уроків мистецтва, інтегрованих творчих завдань, мистецьких проєктів, дидактичних матеріалів тощо).

Програма може реалізовуватися у різних форматах залежно від організаційних умов:

- інтенсивному (короткостроковому) форматі з компактним розкладом занять протягом 1–2 тижнів;
- пролонгованому форматі з розподілом навчальних модулів і тем у часі, що забезпечує можливість апробації отриманих знань, методик і педагогічних технологій у практиці реалізації мистецької освітньої галузі.

Навчання здійснюється з урахуванням принципів гнучкості, доступності, практичної спрямованості та академічної доброчесності, що передбачає поєднання синхронної участі в навчальних заняттях із самостійним опрацюванням матеріалів, виконанням практичних завдань, професійною рефлексією та обговоренням результатів власної педагогічної діяльності.

Особливістю реалізації Програми є її практикоорієнтований характер, що передбачає активне залучення слухачів до проєктування сучасного уроку мистецтва, створення компетентісно орієнтованих творчих завдань, інтегрованих мистецьких проєктів, організації художньо-творчої, дослідницької, ігрової та практичної діяльності учнів, використання сучасних мистецько-педагогічних і цифрових технологій, медіаосвітніх ресурсів та інструментів формуального оцінювання.

Реалізація Програми потребує залучення педагогічних працівників, які мають досвід викладання мистецьких дисциплін або забезпечують реалізацію мистецької освітньої галузі в початковій школі, володіють сучасними мистецько-педагогічними технологіями, компетентісним, діяльнісним, інтегрованим, культурологічним та особистісно орієнтованим підходами, методиками організації художньо-творчої діяльності, формуального оцінювання, цифровими й медіаосвітніми технологіями та практичним досвідом реалізації Державного стандарту початкової освіти. До проведення занять можуть залучатися тренери, методисти, викладачі закладів післядипломної педагогічної освіти, науково-педагогічні працівники, фахівці у сфері мистецької освіти та педагоги-практики, які мають відповідну фахову й методичну підготовку та досвід упровадження сучасних підходів до навчання мистецтва.

Система та критерії оцінювання результатів навчання слухачів

Оцінювання успішності слухачів базується на компетентісному, діяльнісному та практико-орієнтованому підходах і передбачає визначення рівня сформованості професійних компетентностей педагогічних працівників щодо проєктування й організації сучасного мистецького освітнього процесу в початковій школі відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти та Концепції Нової української школи.

1. Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється в межах кожного навчального модуля та передбачає виконання практичних завдань, спрямованих на застосування сучасних підходів до реалізації мистецької освітньої галузі в початковій школі.

Слухачі виконують:

- розроблення фрагментів сучасних уроків мистецтва із використанням діяльнісного, інтегрованого та культурологічного підходів;
- створення компетентнісно орієнтованих творчих завдань, інтегрованих мистецьких вправ і дидактичних матеріалів;
- розроблення мистецьких мініпроектів, творчих кейсів та інтегрованих навчальних ситуацій;
- створення цифрових і мультимедійних навчальних ресурсів для організації мистецької діяльності учнів;
- моделювання педагогічних ситуацій та способів організації художньо-творчої діяльності молодших школярів;
- розроблення інструментів формувального оцінювання та матеріалів для рефлексії художньо-творчої діяльності учнів.

Поточний контроль дає змогу оцінити рівень готовності педагогічних працівників до впровадження компетентнісного, діяльнісного, інтегрованого та культурологічного підходів, використання сучасних мистецько-педагогічних і цифрових технологій, організації художньо-творчої діяльності та застосування інструментів формувального оцінювання в практиці роботи.

2. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль передбачає проходження кваліфікаційного тестування в онлайн-режимі.

Тестування включає **20 запитань**, кожне з яких оцінюється в **1 бал**. Максимальна кількість балів — **20**.

Зміст тестових завдань охоплює:

- сучасні підходи до реалізації мистецької освітньої галузі;
- компетентнісний, діяльнісний, інтегрований та культурологічний підходи;
- інтеграцію різних видів мистецтва в освітньому процесі;
- організацію художньо-творчої діяльності молодших школярів;
- формувальне оцінювання;
- цифрові та медіаосвітні технології в мистецькій освіті.

Прохідний поріг становить **70 %** правильних відповідей (**14 балів**).

3. Презентація підсумкового мистецько-методичного проєкту

Підсумковим етапом навчання є презентація індивідуального або групового підсумкового мистецько-методичного проєкту, що демонструє готовність слухача до практичної реалізації сучасних підходів до навчання мистецтва в початковій школі.

Підсумковий мистецько-методичний проєкт може передбачати:

- розроблення фрагмента сучасного уроку мистецтва;
- створення інтегрованого мистецького заняття або тематичного навчального модуля;
- розроблення компетентнісно орієнтованих творчих завдань і дидактичних матеріалів;
- створення мистецького освітнього кейсу або творчого мініпроекту;

- розроблення матеріалів для формувального оцінювання та рефлексії художньо-творчої діяльності учнів;
- створення цифрового мистецького освітнього ресурсу або інтерактивного навчального матеріалу.

Максимальна кількість балів за презентацію підсумкової методичної розробки – **10 балів**.

Слухач вважається таким, що успішно завершив Програму, якщо виконав усі обов'язкові види робіт, успішно пройшов підсумкове тестування та презентував підсумкову методичну розробку.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат.

Вартість програми: 0 гривень.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено поєднання інтерактивних лекційних занять і практикоорієнтованої навчальної діяльності, спрямованої на удосконалення здатності педагогічних працівників проєктувати й організовувати сучасний мистецький освітній процес у початковій школі відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти та Концепції Нової української школи, реалізовувати компетентнісний, діяльнісний, особистісно орієнтований, інтегрований і культурологічний підходи, забезпечувати художньо-естетичний розвиток, культурну компетентність і творче самовираження молодших школярів, використовувати сучасні мистецько-педагогічні, цифрові та медіаосвітні технології.

Особливістю реалізації Програми є переважання діяльнісних, інтерактивних, творчих і практикоорієнтованих форм роботи, зокрема аналіз професійно орієнтованих педагогічних ситуацій, виконання практичних завдань, моделювання уроків мистецтва, проєктування інтегрованих мистецьких занять, розроблення компетентісно орієнтованих творчих завдань, організація художньо-творчої, дослідницької, ігрової, проєктної, колективної та рефлексивної діяльності учнів.

Самостійна робота передбачає опрацювання нормативно-правових документів, модельних навчальних програм, навчально-методичних матеріалів і цифрових мистецьких ресурсів, виконання індивідуальних практичних завдань, підготовку до практичних занять, розроблення власних методичних продуктів (фрагментів уроків мистецтва, інтегрованих творчих завдань, мистецьких проєктів, дидактичних матеріалів, інструментів формувального оцінювання), а також осмислення й рефлексію власної професійної діяльності в контексті реалізації мистецької освітньої галузі.

Підсумкові заходи включають виконання практичних робіт у межах кожного модуля Програми та підсумкове оцінювання, що передбачає тестування і захист підсумкового мистецько-методичного проєкту.

Зміст Програми складається з двох взаємопов'язаних модулів і навчальних тем, спрямованих на формування у педагогічних працівників здатності:

- реалізовувати сучасні підходи до навчання мистецтва в початковій школі;

- проєктувати інтегрований мистецький освітній процес і забезпечувати художньо-естетичний, культурний та творчий розвиток молодших школярів;
- організовувати художньо-творчу, дослідницьку, ігрову, проєктну та колективну діяльність учнів;
- інтегрувати різні види мистецтва та розробляти компетентісно орієнтовані творчі завдання, мистецькі кейси й навчальні проєкти;
- використовувати сучасні цифрові, мультимедійні та медіаосвітні інструменти, а також технології формувального оцінювання;
- забезпечувати індивідуалізацію мистецької освіти, створювати безпечне, культурно збагачене, мотивувальне й інклюзивне освітнє середовище.

На завершальному етапі навчання за Програмою слухачі проходять підсумкове тестування та виконують підсумковий мистецько-методичний проєкт.

Підсумкове тестування спрямоване на перевірку розуміння слухачами сучасних підходів до реалізації мистецької освітньої галузі в початковій школі, особливостей їх застосування відповідно до вимог Нової української школи, а також здатності добирати й використовувати ефективні мистецько-педагогічні методики, технології та цифрові освітні інструменти.

Підсумковий мистецько-методичний проєкт передбачає створення методичного продукту (фрагмента сучасного уроку мистецтва, інтегрованого мистецького заняття, тематичного мистецького проєкту, системи компетентісно орієнтованих творчих завдань, мистецького кейсу, комплекту дидактичних матеріалів або цифрового освітнього ресурсу), побудованого на засадах компетентісного, діяльнісного та інтегрованого підходів.

У межах виконання підсумкового мистецько-методичного проєкту слухачі:

- визначають тему, мету та очікувані результати навчання відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти;
- проєктують художньо-творчу діяльність учнів із використанням діяльнісних, інтерактивних, творчих, дослідницьких, ігрових і проєктних методів;
- добирають оптимальні методи, форми, мистецькі матеріали, цифрові освітні ресурси та засоби організації мистецької діяльності;
- розробляють компетентісно орієнтовані творчі завдання, інтегровані мистецькі ситуації, навчальні кейси та проєкти;
- передбачають використання інструментів формувального оцінювання, самооцінювання та рефлексії художньо-творчої діяльності учнів.

Результати виконання підсумкового мистецько-методичного проєкту презентуються під час його захисту, у межах якого слухачі обґрунтовують власні методичні рішення, демонструють здатність реалізовувати сучасні підходи до навчання мистецтва в початковій школі та отримують професійний зворотний зв'язок.

Загальний обсяг Програми становить **30 годин**, з них:

- **9 годин** – лекційні заняття
- **15 годин** – практичні заняття
- **4 години** – самостійна робота
- **2 години** – контрольні заходи

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Освітній компонент (модуль, тема)	Засоби провадження			
		Кількість годин			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Всього
Модуль 1. Концептуальні та методичні засади навчання мистецтва					
1.	Тема 1.1. Мистецька освітня галузь у контексті Нової української школи та Державного стандарту початкової освіти	1	1		2
2.	Тема 1.2. Дитиноцентризм, діяльнісний та аксіологічний підходи в мистецькій освіті	1	1		2
3.	Тема 1.3. Поліцентрична інтеграція та порівняльний аналіз різних видів мистецтва	1	2		3
4.	Тема 1.4. Проектування уроку мистецтва: від очікуваних результатів до художньої діяльності		2	1	3
5.	Тема 1.5. Українське мистецтво як основа культурної та національної ідентичності	1	1	1	3
Разом за модулем		4	7	2	13
Модуль 2. Організація художньо-творчої діяльності учнів					
6.	Тема 2.1. Фасилітація сприймання, аналізу та інтерпретації творів мистецтва	1	1		3
7.	Тема 2.2. Музично-творча діяльність учнів	1	1		2
8.	Тема 2.3. Образотворча та декоративно-прикладна діяльність	1	1		2
9.	Тема 2.4. Театральна, хореографічна та інтегрована проєктна діяльність	1	2		3
10.	Тема 2.5. Формувальне оцінювання та рефлексія у мистецькій освіті		2	1	3
11.	Тема 2.6. Інклюзивність, емоційний добробут і цифрові мистецькі практики	1	1	1	2

Разом за модулем		5	8	2	15
Усього		9	15	4	28
Підсумкові заходи		0	2	0	2
12.	Тестування		1		1
13.	Захист підсумкового навчального мініпроєкту		1		1

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ МИСТЕЦТВА

Тема 1.1. Мистецька освітня галузь у контексті Нової української школи та Державного стандарту початкової освіти.

Мистецька освітня галузь у системі початкової освіти як складова реалізації Державного стандарту початкової освіти та Концепції Нової української школи. Компетентнісний, діяльнісний, особистісно орієнтований, інтегрований і культурологічний підходи як методологічна основа сучасної мистецької освіти. Мета, завдання та обов'язкові результати навчання мистецької освітньої галузі. Формування мистецької та культурної компетентностей, художньо-естетичного досвіду, емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва, творчого потенціалу й здатності учнів до самовираження як ключові орієнтири організації освітнього процесу.

Зміна освітніх пріоритетів: від засвоєння окремих мистецьких знань і технік до формування здатності учнів сприймати, інтерпретувати, оцінювати й створювати художні образи, застосовувати мистецький досвід у різних життєвих і культурних контекстах. Інтеграція різних видів мистецтва як засіб формування цілісної художньої картини світу, розвитку емоційного інтелекту, креативності, естетичного смаку, культурної компетентності та національної ідентичності молодших школярів.

Роль педагогічного працівника, який забезпечує реалізацію мистецької освітньої галузі, як проєктувальника сучасного мистецького освітнього процесу, фасилітатора художньо-творчої діяльності та партнера дитини, який створює безпечне, інклюзивне, емоційно комфортне й культурно збагачене освітнє середовище, організовує активну взаємодію учнів із різними видами мистецтва, використовує сучасні мистецько-педагогічні та цифрові технології, формувальне оцінювання й забезпечує умови для художньо-естетичного, культурного та творчого розвитку кожного учня відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти.

Тема 1.2. Дитиноцентризм, діяльнісний та аксіологічний підходи в мистецькій освіті.

Дитиноцентризм як провідний принцип організації мистецької освіти в початковій школі. Компетентнісний, діяльнісний, особистісно орієнтований та аксіологічний підходи як методологічна основа реалізації мистецької освітньої галузі. Урахування вікових, індивідуальних і творчих особливостей молодших

школярів під час організації художньо-творчої діяльності. Створення умов для розвитку творчої ініціативи, емоційної чутливості, художньої уяви, естетичного смаку та індивідуального самовираження кожної дитини.

Діяльнісний характер мистецької освіти: навчання через творчу практику, художнє експериментування, сприймання, інтерпретацію, імпровізацію та створення власних мистецьких продуктів. Організація різних видів художньо-творчої діяльності (музичної, образотворчої, театральної, хореографічної, декоративно-прикладної) як засобу формування мистецької та культурної компетентностей, розвитку креативності, комунікативних умінь, емоційного інтелекту та здатності до співпраці.

Аксіологічний підхід у мистецькій освіті як основа формування ціннісного ставлення до мистецтва, культури, національної та світової культурної спадщини. Роль учителя у створенні емоційно безпечного, культурно збагаченого й мотивувального освітнього середовища, що сприяє розвитку духовно-моральних цінностей, художньо-естетичного досвіду, культурної ідентичності, поваги до культурного різноманіття та потреби в творчому самовираженні молодших школярів.

Тема 1.3. Поліцентрична інтеграція та порівняльний аналіз різних видів мистецтва.

Поліцентрична інтеграція як сучасний принцип реалізації мистецької освітньої галузі в початковій школі. Взаємозв'язок музичного, образотворчого, театального, хореографічного, декоративно-прикладного, екранного та інших видів мистецтва як основа формування цілісного художнього світогляду молодших школярів. Інтеграція мистецтва з іншими освітніми галузями, культурним середовищем і життєвим досвідом дитини як засіб розвитку ключових компетентностей, наскрізних умінь, творчого мислення та емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва.

Мистецька компаративістика як педагогічний інструмент порівняння різних видів мистецтва, художніх стилів, жанрів, культурних традицій та творчих інтерпретацій. Формування в учнів умінь аналізувати, порівнювати, інтерпретувати та встановлювати взаємозв'язки між різними художніми образами, засобами художньої виразності, творами українського та світового мистецтва. Розвиток художнього мислення, естетичного сприймання, критичного аналізу, культурної компетентності та здатності до усвідомленого діалогу культур.

Роль учителя у проєктуванні інтегрованого мистецького освітнього процесу, доборі художнього матеріалу та організації навчальної діяльності, що забезпечує цілісне сприйняття мистецтва, розвиток творчої активності, емоційного інтелекту, культурної ідентичності та художньо-естетичного досвіду молодших школярів. Використання інтегрованих мистецьких завдань, міжпредметних зв'язків, творчих проєктів, культурних практик і сучасних цифрових ресурсів для формування цілісного уявлення про мистецтво як складову національної та світової культури.

Тема 1.4. Проєктування уроку мистецтва: від очікуваних результатів до художньої діяльності.

Проєктування сучасного уроку мистецтва відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти та модельних навчальних програм мистецької освітньої галузі. Визначення очікуваних результатів навчання як основи добору змісту, методів, форм організації художньо-творчої діяльності та засобів оцінювання. Забезпечення логічної взаємодії між очікуваними результатами, навчальною діяльністю учнів і формувальним оцінюванням.

Структура сучасного уроку мистецтва та особливості його проєктування на засадах компетентнісного, діяльнісного, інтегрованого й культурологічного підходів. Добір різних видів художньо-творчої діяльності (сприймання, інтерпретація, виконання, імпровізація, творення, презентація та рефлексія) відповідно до навчальної мети, вікових особливостей і творчих можливостей молодших школярів. Особлива увага приділяється добору завдань, що спонукають учнів до створення власних художніх образів у різних видах мистецтва, їх творчого переосмислення та презентації результатів художньої діяльності. Використання інтегрованих мистецьких завдань, творчих проєктів, ігрових технологій, цифрових ресурсів і міжпредметних зв'язків для забезпечення цілісності освітнього процесу.

Роль учителя у проєктуванні художньо-творчого освітнього середовища, яке забезпечує активну участь кожного учня, розвиток художньо-естетичного досвіду, мистецької та культурної компетентностей, емоційного інтелекту, творчого мислення, здатності до самовираження й співпраці. Організація формувального оцінювання, самооцінювання та рефлексії як складників сучасного уроку мистецтва, спрямованих на підтримку індивідуального творчого розвитку учнів.

Тема 1.5. Українське мистецтво як основа культурної та національної ідентичності.

Українське мистецтво як складова національної культурної спадщини та важливий засіб формування культурної компетентності, громадянської свідомості й національної ідентичності молодших школярів. Реалізація державної політики у сфері національно-патріотичного виховання засобами мистецтва відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти та Концепції Нової української школи. Формування в учнів поваги до культурних надбань українського народу, усвідомлення цінності національної культури та її місця у світовому культурному просторі.

Використання творів українського музичного, образотворчого, театрального, декоративно-ужиткового, хореографічного та інших видів мистецтва як основи художньо-творчої діяльності учнів. Ознайомлення з культурними традиціями, народним мистецтвом, творчістю видатних українських митців, мистецькими символами та культурною спадщиною України. Поєднання національного й світового мистецького контекстів як засіб розвитку художньо-естетичного досвіду, емоційної чутливості, естетичного смаку, творчого мислення та поваги до культурного різноманіття.

Роль учителя у формуванні культурної компетентності, національної ідентичності та ціннісного ставлення учнів до українського мистецтва через організацію художньо-творчої діяльності, інтегрованих мистецьких проєктів, тематичних культурних подій, творчих майстерень, дослідницької діяльності та використання сучасних цифрових ресурсів. Добір мистецького матеріалу, що сприяє вихованню патріотизму, духовно-моральних цінностей, культурної самосвідомості та здатності учнів до творчого самовираження засобами мистецтва.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Тема 2.1. Фасилітація сприймання, аналізу та інтерпретації творів мистецтва.

Сприймання мистецтва як основа формування художньо-естетичного досвіду, культурної компетентності та емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва. Організація процесу сприймання, аналізу та інтерпретації творів музичного, образотворчого, театрального, хореографічного, декоративно-ужиткового та інших видів мистецтва відповідно до вікових особливостей молодших школярів. Формування в учнів умінь спостерігати, емоційно відгукуватися, аналізувати художні образи, визначати засоби художньої виразності, висловлювати власні судження й аргументувати естетичні оцінки.

Фасилітаційні методи й педагогічні стратегії організації діалогу з мистецьким твором. Використання відкритих запитань, евристичної бесіди, мистецької дискусії, порівняння, асоціативних і творчих вправ, візуального мислення (Visual Thinking Strategies), інтегрованих мистецьких ситуацій та рефлексивних практик для розвитку критичного й художньо-образного мислення, емоційного інтелекту, творчої уяви та здатності до інтерпретації мистецьких явищ.

Роль учителя як фасилітатора художнього сприймання, який створює атмосферу відкритого діалогу, підтримує індивідуальні способи сприйняття й осмислення мистецтва, стимулює творчу активність учнів та організовує освітній процес, спрямований на формування художньо-естетичного досвіду, культурної компетентності, творчого самовираження й позитивної мотивації до пізнання мистецтва. Використання цифрових ресурсів, віртуальних музеїв, аудіовізуальних матеріалів та інтерактивних платформ для розширення мистецького досвіду молодших школярів.

Тема 2.2. Музично-творча діяльність учнів.

Музично-творча діяльність як складова мистецької освітньої галузі та засіб формування художньо-естетичного досвіду, мистецької й культурної компетентностей молодших школярів. Організація різних видів музичної діяльності: слухання й сприймання музики, спів, музично-ритмічні рухи, імпровізація, елементарне музикування, створення власних музичних образів та творчих інтерпретацій. Урахування вікових та індивідуальних особливостей учнів під час організації музично-творчої діяльності.

Використання сучасних методик і педагогічних технологій для розвитку музичних здібностей, емоційного інтелекту, музичного слуху, ритмічного відчуття, творчої уяви, комунікативних умінь і здатності до творчого самовираження. Поєднання музики з іншими видами мистецтва, художнім словом, руховою активністю, театралізацією та ігровими технологіями як засіб реалізації інтегрованого навчання й розвитку цілісного художнього сприйняття світу.

Роль учителя у створенні творчого музичного середовища, яке забезпечує активну участь кожного учня в музично-виконавській і творчій діяльності, підтримує позитивну мотивацію до мистецтва, сприяє розвитку художньо-естетичного смаку, культурної компетентності, національної ідентичності та емоційно-ціннісного ставлення до української й світової музичної культури. Використання цифрових музичних ресурсів, мультимедійних матеріалів та інтерактивних інструментів для організації сучасного уроку мистецтва.

Тема 2.3. Образотворча та декоративно-прикладна діяльність.

Образотворча та декоративно-прикладна діяльність як складова мистецької освітньої галузі та засіб формування художньо-естетичного досвіду, мистецької й культурної компетентностей молодших школярів. Організація різних видів художньо-творчої діяльності: малювання, живопису, графіки, ліплення, аплікації, конструювання, декоративно-прикладної творчості та художнього експериментування. Використання різноманітних художніх матеріалів, технік і засобів виразності відповідно до вікових особливостей, інтересів і творчих можливостей учнів.

Розвиток художньо-образного мислення, творчої уяви, естетичного смаку, спостережливості, дрібної моторики, просторового мислення та здатності до творчого самовираження. Створення власних художніх образів є провідним видом діяльності учнів на уроках образотворчого мистецтва. Учитель добирає творчі завдання, що спонукають дітей до художнього експериментування, образного мислення, інтерпретації власних задумів і втілення їх у різних художніх техніках. Формування в учнів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати та оцінювати твори образотворчого мистецтва, використовувати художню мову для вираження власних почуттів, вражень і ставлення до навколишнього світу.

Роль учителя у створенні творчого художнього середовища, що забезпечує активну участь кожного учня в образотворчій і декоративно-прикладній діяльності, сприяє ознайомленню з українським народним і професійним мистецтвом, культурною спадщиною та сучасними мистецькими практиками. Використання інтегрованих творчих завдань, мистецьких проєктів, цифрових графічних інструментів, віртуальних галерей і мультимедійних ресурсів для розвитку художньої культури, креативності, культурної компетентності та національної ідентичності молодших школярів.

Тема 2.4. Театральна, хореографічна та інтегрована проєктна діяльність.

Театральна, хореографічна та інтегрована проєктна діяльність як складові мистецької освітньої галузі та засоби формування художньо-естетичного досвіду, мистецької й культурної компетентностей молодших школярів. Організація театралізованої, ігрової, рухової, пластичної та сценічної діяльності учнів через інсценізацію, драматизацію, рольову гру, пантоміму, ритмопластику, танцювальну імпровізацію та художньо-творчі вправи. Розвиток емоційного інтелекту, комунікативних умінь, творчої уяви, артистизму, здатності до співпраці та самовираження засобами театального й хореографічного мистецтва.

Інтегрована проєктна діяльність як ефективний засіб поєднання різних видів мистецтва, освітніх галузей і культурного досвіду учнів. Проєктування та реалізація творчих мистецьких проєктів, тематичних подій, вистав, мистецьких майстерень, фестивалів, виставок і презентацій, спрямованих на розвиток креативності, художньо-образного мислення, культурної компетентності, громадянської активності та національної ідентичності молодших школярів. Використання інтегрованих завдань, міжпредметних зв'язків, цифрових технологій і медіаресурсів для створення сучасного мистецького освітнього середовища.

Роль учителя у фасилітації колективної художньо-творчої діяльності, організації партнерської взаємодії, підтримці творчої ініціативи кожної дитини та створенні умов для успішної реалізації інтегрованих мистецьких проєктів. Використання формувального оцінювання, самооцінювання та рефлексії для аналізу творчого процесу, оцінювання індивідуального поступу учнів і розвитку їхньої мотивації до мистецької діяльності.

Тема 2.5. Формувальне оцінювання та рефлексія у мистецькій освіті.

Формувальне оцінювання як складова сучасної мистецької освіти та засіб підтримки індивідуального художньо-творчого розвитку молодших школярів. Реалізація принципів формувального оцінювання відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти та модельних навчальних програм мистецької освітньої галузі. Визначення критеріїв оцінювання художньо-творчої діяльності з урахуванням індивідуального поступу учнів, їхніх вікових особливостей, творчих можливостей і навчальних досягнень.

Використання педагогічних стратегій зворотного зв'язку, взаємооцінювання, самооцінювання та рефлексії під час організації музичної, образотворчої, театральної, хореографічної й інтегрованої мистецької діяльності. У початковій школі доцільно спочатку впроваджувати взаємооцінювання як більш доступну для молодших школярів форму формувального оцінювання, поступово переходячи до самооцінювання після формування в дітей відповідного досвіду, позитивної атмосфери довіри та культури конструктивного зворотного зв'язку. Добір інструментів формувального оцінювання (критерії успіху, спостереження, педагогічне портфоліо, чек-листи, рубрики, карти спостереження, творчі щоденники, рефлексивні вправи), що сприяють розвитку навчальної мотивації, творчої активності, відповідальності та позитивної самооцінки учнів.

Роль учителя у створенні безпечного, доброзичливого й підтримувального освітнього середовища, у якому оцінювання спрямоване на розвиток творчого потенціалу, художньо-естетичного досвіду, культурної компетентності та потреби в самовираженні кожної дитини. Організація рефлексивної діяльності як складника сучасного уроку мистецтва, що забезпечує усвідомлення учнями власного творчого поступу, емоційного досвіду, досягнень і перспектив подальшого художнього розвитку.

Тема 2.6. Інклюзивність, емоційний добробут і цифрові мистецькі практики.

Принципи доступності, дитиноцентризму та врахування індивідуальних освітніх потреб у процесі організації художньо-творчої діяльності молодших школярів. Використання елементів універсального дизайну навчання, диференціації, адаптації навчальних завдань і варіативних способів участі учнів у мистецькій діяльності.

Емоційний добробут учнів як важлива умова успішної художньо-творчої діяльності. Використання мистецтва як засобу розвитку емоційної стійкості, самовираження, саморегуляції та психологічної підтримки молодших школярів. Організація рефлексивних, арттерапевтичних, ігрових і творчих практик, спрямованих на формування позитивного емоційного досвіду, розвиток комунікативної культури, взаємоповаги та атмосфери довіри в учнівському колективі.

Цифрові мистецькі практики як складова сучасної мистецької освіти. Використання цифрових інструментів, мультимедійних ресурсів, віртуальних музеїв і галерей, інтерактивних платформ, застосунків для створення музичних, графічних та анімаційних творчих продуктів, а також цифрових сервісів для організації спільної художньо-творчої діяльності, презентації учнівських робіт і формування оцінювання. Роль учителя у педагогічно доцільній інтеграції цифрових технологій у мистецький освітній процес, забезпеченні безпечної цифрової взаємодії, розвитку медіаграмотності, творчого потенціалу та культурної компетентності молодших школярів.

3.1. Орієнтовний перелік практичних робіт

МОДУЛЬ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ МИСТЕЦТВА

1. Аналіз компетентнісного потенціалу мистецької освітньої галузі.

Аналіз вимог Державного стандарту початкової освіти та модельної навчальної програми, визначення очікуваних результатів навчання, мистецької й культурної компетентностей, наскрізних умінь та їх реалізації під час вивчення обраної теми.

2. Проєктування сучасного уроку мистецтва.

Розроблення структури сучасного уроку мистецтва із застосуванням компетентнісного, діяльнісного та інтегрованого підходів, визначення видів

художньо-творчої діяльності учнів, методів навчання, цифрових ресурсів і способів формувального оцінювання.

3. Конструювання художньо-творчої діяльності учнів.

Проектування навчальної ситуації, що забезпечує активне сприймання, аналіз, інтерпретацію творів мистецтва та створення власного художньо-творчого продукту із використанням різних видів мистецької діяльності.

4. Розроблення інтегрованих мистецьких завдань і творчих кейсів.

Створення системи компетентнісно орієнтованих творчих завдань, інтегрованих мистецьких ситуацій або навчальних кейсів, спрямованих на розвиток художньо-образного мислення, емоційного інтелекту, креативності та культурної компетентності учнів.

5. Проектування інтегрованого мистецького заняття або творчого проєкту.

Розроблення інтегрованого уроку мистецтва, тематичного мистецького проєкту або творчої майстерні з визначенням міжпредметних зв'язків, видів художньо-творчої діяльності, цифрових ресурсів та інструментів формувального оцінювання.

6. Розроблення критеріїв та інструментів формувального оцінювання мистецької діяльності.

Створення критеріїв оцінювання, рубрик, чек-листів, карток педагогічного спостереження або рефлексивних інструментів для оцінювання художньо-творчої діяльності й індивідуального поступу учнів відповідно до очікуваних результатів навчання.

7. Експертний аналіз та вдосконалення методичної розробки.

Проведення взаємоаналізу розроблених уроків мистецтва або творчих проєктів за визначеними критеріями, надання конструктивного професійного зворотного зв'язку та вдосконалення власної методичної розробки на основі педагогічної рефлексії.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

1. Організація сприймання твору мистецтва.

Розроблення методики організації сприймання, аналізу та інтерпретації твору мистецтва із використанням відкритих запитань, фасилітованої дискусії, евристичної бесіди, мистецького діалогу та рефлексивних вправ.

2. Проектування музично-творчої діяльності учнів.

Розроблення комплексу музично-творчих вправ, що передбачають слухання музики, спів, ритмічні рухи, імпровізацію, елементарне музикування та створення власних музичних образів відповідно до очікуваних результатів навчання.

3. Розроблення завдань з образотворчої та декоративно-прикладної діяльності.

Створення системи художньо-творчих завдань із використанням різних інструментів, технік, матеріалів і засобів художньої виразності, спрямованих

на розвиток креативності, естетичного смаку та художньо-образного мислення учнів.

4. Проєктування театральної, хореографічної та інтегрованої мистецької діяльності.

Розроблення сценарію театралізованої гри, мистецької імпровізації, хореографічної композиції або інтегрованого творчого проєкту із визначенням видів діяльності учнів, міжпредметних зв'язків та очікуваних результатів навчання.

5. Розроблення інструментів формувального оцінювання мистецької діяльності.

Створення критеріїв оцінювання, рубрик, чек-листів, карток педагогічного спостереження, інструментів самооцінювання та рефлексії для оцінювання художньо-творчої діяльності й індивідуального поступу учнів.

6. Добір цифрових ресурсів для мистецької освіти.

Проєктування фрагмента навчального заняття із використанням цифрових платформ, інтерактивних сервісів, віртуальних музеїв, мультимедійних матеріалів та цифрових інструментів для створення й презентації творчих робіт учнів.

7. Адаптація мистецького заняття до різних освітніх потреб учнів.

Аналіз фрагмента мистецького заняття та розроблення варіативних способів участі, диференційованих творчих завдань, адаптацій матеріалів і засобів педагогічної підтримки учнів.

8. Експертний аналіз і презентація методичної розробки.

Презентація власної методичної розробки (уроку, творчого проєкту, системи художньо-творчих завдань або цифрового мистецького ресурсу), проведення професійного взаємоаналізу, надання конструктивного зворотного зв'язку та вдосконалення методичного продукту на основі педагогічної рефлексії.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

МОДУЛЬ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ МИСТЕЦТВА

- 1. Опрацювання нормативно-правових документів**, що регламентують реалізацію мистецької освітньої галузі в початковій школі (Державний стандарт початкової освіти, модельні навчальні програми, професійний стандарт учителя).
- 2. Аналіз сучасних підходів до навчання мистецтва** (компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, аксіологічного та інтегрованого) і визначення особливостей їх реалізації в освітньому процесі початкової школи.
- 3. Опрацювання методичних матеріалів** щодо поліцентричної інтеграції, мистецької компаративістики та міжпредметної взаємодії під час навчання мистецтва.

4. **Аналіз сучасних моделей проєктування уроку мистецтва**, визначення взаємозв'язку між очікуваними результатами навчання, художньо-творчою діяльністю учнів та інструментами формувального оцінювання.
5. **Добір і аналіз творів українського мистецтва** (музичного, образотворчого, театрального, декоративно-ужиткового тощо), які можуть бути використані для формування культурної компетентності, художньо-естетичного досвіду та національної ідентичності молодших школярів.
6. **Ознайомлення із сучасними цифровими освітніми ресурсами та методичними платформами** для навчання мистецтва, аналіз можливостей їх використання під час проєктування сучасного уроку мистецтва.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

1. **Опрацювання сучасних методик фасилітації сприймання, аналізу та інтерпретації творів мистецтва**, визначення педагогічних прийомів розвитку художнього сприймання, емоційного інтелекту та критичного мислення молодших школярів.
2. **Аналіз методичних підходів до організації різних видів художньо-творчої діяльності** (музичної, образотворчої, декоративно-прикладної, театральної та хореографічної) відповідно до вікових особливостей учнів початкової школи.
3. **Ознайомлення з технологіями організації інтегрованих мистецьких проєктів**, творчих майстерень, тематичних подій і міжпредметної взаємодії в мистецькій освітній галузі.
4. **Опрацювання сучасних підходів до формувального оцінювання мистецької діяльності**, аналіз критеріїв оцінювання, методів педагогічного спостереження, самооцінювання, взаємооцінювання та рефлексії учнів.
5. **Аналіз можливостей використання цифрових технологій, мультимедійних ресурсів і віртуального культурного простору** для організації художньо-творчої діяльності, презентації творчих робіт та розвитку цифрової й культурної компетентностей учнів.
6. **Опрацювання методичних матеріалів щодо створення інклюзивного, психологічно безпечного та емоційно комфортного мистецького освітнього середовища**, що забезпечує участь, творче самовираження та художній розвиток кожної дитини незалежно від її індивідуальних освітніх потреб.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. **Про освіту** : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38–39. Ст. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

2. **Про повну загальну середню освіту** : Закон України від 16 січня 2020 р. № 463-IX. Відомості Верховної Ради України. 2020. № 31. Ст. 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. **Про затвердження Державного стандарту початкової освіти** : постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
4. **Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року** : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
5. **Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників** : постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>
6. **Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»** : наказ Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 р. № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
7. **Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації** : розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>
8. **Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року** : Указ Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722/2019 // Законодавство України : офіц. вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
9. **Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів закладів загальної середньої освіти** : наказ Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2021 р. № 813. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-1-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
10. **Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр** : постанова Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF#Text>
11. **Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти** : постанова Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text>
12. **Про затвердження Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти** : наказ Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 р. № 1115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text>

13. **Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти** : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25 вересня 2020 р. № 2205. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>

Основна література

1. **Бібік Н. М.** Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
2. **Бібік Н. М.** Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи* / за заг. ред. О. В. Овчарук. Київ : К.І.С., 2004. С. 45–50.
3. **Масол Л. М.** Методика навчання мистецтва у початковій школі : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2021.
4. **Масол Л. М.** Концепція художньо-естетичної освіти учнів у Новій українській школі. *Мистецтво та освіта*. 2018. № 3. С. 2–9.
5. **Савченко О. Я.** Початкова освіта в контексті ідей Нової української школи. *Рідна школа*. 2018. № 1–2. С. 3–7.
6. **Онопрієнко О. В.** Формувальне оцінювання в початковій школі : навчально-методичний посібник. Київ : Педагогічна думка, 2020.
7. **Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти** : навчально-методичний посібник / упоряд. Н. А. Софій. Київ, 2019.
8. **Perkins D.** *Future Wise: Educating Our Children for a Changing World*. San Francisco : Jossey-Bass, 2014. 304 p.

Електронні освітні та методичні ресурси

1. **Міністерство освіти і науки України.** Нова українська школа. URL: <https://mon.gov.ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
2. **Український інститут розвитку освіти (УІРО).** Офіційний вебсайт. URL: <https://uied.org.ua>
3. **Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти».** Модельні навчальні програми, навчально-методичні матеріали. URL: <https://imzo.gov.ua>
4. **Всеукраїнська школа онлайн.** Освітня платформа для дистанційного навчання. URL: <https://lms.e-school.net.ua>
5. **Дія. Освіта.** Національна платформа розвитку цифрових компетентностей. URL: <https://osvita.diia.gov.ua>
6. **Національний художній музей України.** Цифрові колекції, віртуальні виставки та освітні матеріали. URL: <https://namu.ua>
7. **Музей Ханенків.** Віртуальні екскурсії та освітні ресурси з історії світового мистецтва. URL: <https://khanenkomuseum.kyiv.ua>

8. **Google Arts & Culture.** Віртуальні музеї, художні колекції та цифрові мистецькі ресурси. URL: <https://artsandculture.google.com>
9. **Український культурний фонд.** Освітні та культурно-мистецькі проекти. URL: <https://ucf.in.ua>
10. **CAST. Universal Design for Learning Guidelines.** URL: <https://udlguidelines.cast.org>
11. **European Commission. Digital Competence Framework for Educators (DigCompEdu).** URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en
12. **UNESCO. Digital Learning and Transformation of Education.** URL: <https://www.unesco.org/en/digital-education>
13. **UNICEF Ukraine.** Навчальні та методичні матеріали для педагогічних працівників. URL: <https://www.unicef.org/ukraine>
14. **LearningApps.org.** Онлайн-сервіс для створення інтерактивних навчальних вправ. URL: <https://learningapps.org>
15. **Canva for Education.** Цифрові інструменти для створення візуальних і творчих освітніх матеріалів. URL: <https://www.canva.com/education>

Додаткова література

1. **Масол Л. М.** Загальна мистецька освіта: теорія і практика : монографія. Київ : Промінь, 2006. 432 с.
2. **Масол Л. М.** Концепція загальної мистецької освіти. *Мистецтво та освіта*. 2004. № 1. С. 2–5.
3. **Масол Л. М.** Мистецька освіта як чинник формування творчих компетентностей особистості. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2012. Вип. 11. С. 26–30. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/707897/>
4. **Комаровська О. А.** Мистецькі досягнення учнів: що і як оцінюємо. *Мистецтво та освіта*. 2018. № 4. С. 2–7. DOI: 10.32405/2308-8885-2018-4-2-7.
5. **Комаровська О. А., Просіна О. В.** Мистецька освіта: вектори реформування. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2020. Т. 2, № 1. С. 1–6. DOI: 10.37472/2707-305X-2020-2-1-3-3.
6. **Комаровська О. А.** Художньо обдарована особистість: сутність, реалії, розвиток : монографія. Івано-Франківськ : НАІР, 2014. 412 с.
7. **Рагозіна В. В.** Методика формування базових компетентностей учнів початкової школи на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво». *Початкова школа*. 2010. № 8. С. 28–32.
8. **Качур М. М.** Методика музичного виховання: урок музичного мистецтва в сучасній українській школі : методичні рекомендації до змісту, організації та проведення уроків музичного мистецтва в закладах загальної середньої освіти. Мукачево : МДУ, 2017. 26 с.

9. **Кушка Я. С.** Методика музичного виховання дітей : навчальний посібник для закладів вищої освіти культури і мистецтв. Ч. 1. Вінниця : Нова книга, 2007. 216 с.
10. **Winner E., Goldstein T. R., Vincent-Lancrin S.** *Art for Art's Sake? The Impact of Arts Education*. Paris : OECD Publishing, 2013. 270 p.
- Gardner H.** *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. 3rd ed. New York : Basic Books, 2011. 528 p.
11. **Robinson K., Aronica L.** *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*. New York : Viking, 2015. 320 p.